

Joachim Buff 80 éves!

Egyesületünk 1986-ban adományozta *első ízben* külföldi személynek legmagasabb kitüntetését: „*az OEE tiszteletbeli tagja*” címet. A kitüntetett *Joachim Buff* okl. erdőmérnök volt, akkor még nyugatnémet állampolgár, a Harz-hegység-beli Osterode város főerdőhivatalának tanácsos címmel felruházott vezetője (Forstoberamstrat).

Buff kolléga úr – aki idei kisalföldi-kapuvári vándorgyűlésünknek is résztvevője volt, miként számos korábbi vándorgyűlésünkének is – *ez év július 17-én töltötte be 80. életévét*. Ebből a nem mindennapi alkalomból nemcsak azt érdemli, hogy tisztelettel köszöntjük, hanem azt is, hogy csaknem kélt évtized elmúltával röviden felelevenítsük a mai fiatalabb generációk számára, hogy ki ő és mi indokolta magas egyesületi kitüntetését.

Nehéz és mozgalmas fiatalság

Joachim Buff nagy, 12 gyermekes (!) családban, 1924-ben született kilencedikként az alsó-rajnai (Niederrhein) Asperden nevű helységben. Alig végezte el azonban népiskolai és gimnáziumi tanulmányait, máris katonai szolgálatra kellett bevonulnia 1942-ben. Páncélosként harcolt a 6., majd a 9. Panzerdivision katonájaként mind a keleti, mind a nyugati fronton. Számos ütközetben vett részt, többek között hazánkban is, valamint 1944/45 telén az Ardennekben indított híres nagy áttörési kísérletben. *Katonai helytállásáért több kitüntetést és tiszti rangot kapott.*

A háború végén angol-amerikai hadifogságba esett. Onnan szabadulva kezdhetette meg erdészeti egyetemi tanulmányait Hannover'sche-Mündenben. *Oklevelét 1950-ben szerezte meg, majd államerdészeti szolgálatba lépett.* 1952-ben az erdészeti munkatudományi intézetben Reinbeckben *dr. H.H. Hilf* professzor asszisztense lett.

1953-ban egy segélyprogram keretében Argentínába került, ahol La Rioja tartományban dolgozott szakértőként. 1954-ben visszatért államerdészeti munkahelyére, Wesel városába. 1956-ban azonban egy FAO-delegáció keretében ismét Dél-Amerikába utazott; ez alkalommal Chilébe, különféle erdészeti feladatok megoldására. Ott ismerkedett meg feleségével, Gudrunnal, a chilei német kolónia tagjával.

Chilei szakmai és emberi kapcsolatai mindmáig élők maradtak. Ottani tevé-



kenységének eredményességét 1977-ben *a chilei köztársasági érdemrend első osztályú keresztjének adományozásával ismerték el.*

A sokoldalú erdőgazda

Ismét visszatérve Németországba, 1957-ben nevezték ki *Osterode am Harz* városi erdőhivatalának vezetőjévé. Munkában és eredményekben gazdag *bárom évtizedet* töltött el ebben a beosztásban.

Bonyolult munkaterülete volt, mert az erdőgazdálkodás szokásos teendői mellett az erdőterület fokozott közjóléti igénybevételéből származó számos feladattal is meg kellett birkóznia. Az egész erdőterület természetvédelmi oltalom alatt álló „Naturpark”, emellett rengeteg a kiránduló, továbbá az üdülő, szanatórium. Van ott egy hatalmas, *25 millió köbméteres víztározó* is, amely nemcsak Németország, de egész Európa egyik legrégebbi ilyen jellegű létesítménye, s amelyből nemcsak a környék településeit, hanem több észak-német nagyvárost is ellátnak kitűnő édesvízzel. *Elképzelhető, hogy milyen kényes feladat ilyen helyen az erdőgazdálkodás a víz tisztaságának, minőségének megőrzése szempontjából.*

Buff kolléga olyannyira specialista lett a vízgazdálkodásnak is, hogy 1989-ben történt nyugállományba vonulása után még 10 évig dolgozott szakértőként a *Harzwasserwerke* vízmű-vállalatnál.

Szakmai öröksége jó kezekbe került, mert az *osterodei városi erdőbirtok kezelését fia: Rudolf Buff erdőmérnök vette át atyjától.*

A termékeny szakíró

Joachim Buff nem az önmagukkal fölötébb megelégedett, beszűkült-begyepesedett vidéki erdőgondnok típusának álmos életét élte. Hanem éppen ellenkezőleg: *napi gyakorlati munkája nagy elméleti igényességgel párosult.* Több, mint 200 publikációja jelent meg német szaklapokban (Allgemeine Forstzeitschrift, Deutsche Forstmann, Holz-Zentralblatt, Forst und Holz stb.) és más sajtóorgánumban. Feldolgozta és egy 400 oldalas kötetben 1987-ben megjelentette munkaterületének fél évezredes történetét („500 Jahre Osteroder Stadtwald”), *ami az erdészeti üzemtörténet-írás klasszikus példája.* Sajtó alá rendezte és 2000-ben megjelentette a Leningrád ostrománál 1942-ben elesett Wolfgang bátyjának hadinaplóját (lásd: Erdészeti Lapok” 2001. június, 201. p.).

Alkotó szelleme idős korában sem pihen. *Most, 80 éves korában jelent meg „Kostbare Jahre” (Gyümölcsöző évek) című kötete,* amelyben az osterodei evangélikus-lutheránus egyházközösség templomának történetét írta meg a reá jellemző alaposággal, széles látókörrrel és persze sok munkával.

A megbecsült közéleti ember

Egyházközsége elöljáróságának is aktív tagja volt 1962-től 1999-ig. Harminc évén keresztül tagja volt szűkebb pátriája szakegyesületének: a Nordwestdeutscher Forstverein elnökségének is, 22 évig pedig az osterodei vadásztársaságának is. Elnökségi tagja volt továbbá az Európai Erdészeti Egyesületek Nemzetközi Szövetségének (IUSEF).

Kimagasló munkásságát természetesen nemcsak a chilei kormány és a magyar OEE ismerte el, hanem mások is. 1988-ban a német erdészek által legnagyobb szakmai-társadalmi elismerést: a *Lorenz-Wappes-Preis*-t adományozta részére a Deutsche Forstverein. 1991-ben pedig a Nordwestdeutscher Forstverein, 1994-ben a BDF-LV Niedersachsen választotta tiszteletbeli tagjává.

A magyar erdészet hű barátja

Joachim Buff *első ízben* 1974-ben került kapcsolatba a magyar erdészettel egy szakmai tanulmányút során. Az itteni tapasztalatok mély benyomást tettek rá és *lelkes barátja lett a magyar erdőgazdaságnak és egyesületünknek.* Számos (nyugat)német erdészecsoporthoz magyarországi tanulmányútját készítet-

te elő, szervezte meg és gyakran személyesen is vezette. Ezzel *döntő szerepe volt az egyesületi szakmai turizmus ki-fejlesztésében.* Ennek nagy jelentősége volt az 1970-es, 80-as években, mert a „vasfüggöny” idején, az elzártág évtizedeiben nagyot lazított nyugati irányú szeparáltságunkon, s a példa nyomán nem csak a német relációban. Továbbá *sok pénzt is jelentett az egyesületünknek,* mégpedig nemcsak a fenntartáshoz szükséges forintot, hanem „kemény deviza” bevételt is. Az utóbbi lehetővé tette (még ha csak morzsákat is kaptunk belőle), hogy az egyesület állami vagy MTESZ támogatás nélkül, saját forrásából számos kollégát tudott utaztatni a kemény deviza elszámolású országokba.

A megismerés a megbecsülés alapja

A szakmai turizmus fellendülésének köszönhetően számos nyugat- és észak-európai szakember (+ családtag) ismerte meg Magyarországot, a magyar erdőket, a magyar erdészetet és faipart, s alkotott magának reális képet hazánkról és szakmánkról.

Mindezt tetézte, hogy Buff úr a már említett német sajtóorgánumokban *számos cikkben, valamint előadás-sorozatok keretében széles körben propagálta eredményeinket,* tájékoztatta a közönséget munkánkról.

Nehéz volna mindennek az erkölcsi és azon keresztül áttételesen realizált anyagi-üzleti hasznát felbecsülni egy olyan korszakban, amikor erdőgaz-

daságunk és faiparunk műszaki fejlesztése, gépesítése, nyugati technikával és technológiával történő felszerelése kiemelt feladata volt a szakmának.

Vivat ad multos annos!

Nyolcvanadik születésnapja alkalmából tisztelettel és szeretettel köszöntjük egyesületünk első külföldi tiszteletbeli tagját, Forstoberamtsrat Joachim Buff erdőmérnök urat! Szívből kívánjuk, hogy a mostanihoz hasonló, magas korát meghazudtoló jó erőben és egészségben éljen, alkosson továbbra is, s még számos alkalommal üdvözölhessük körünkben. *Vivat ad multos annos!*

Dr. Király Pál

A Kazincbarcikai Hőerőmű

Az Erdőhasználati Szakosztály az utóbbi időben indulatokat kiváltó, első hazai, faalapanyagú Kazincbarcikai Hőerőmű működését tanulmányozta mintegy 30 fő részvételével.

A program ismertetése előtt álljon itt néhány gondolat.

A 90-es évek elején Magyarország gázközművel történő ellátása többé-kevésbé megtörtént, a vidéki lakosság zöme is a gázfűtést választotta. Ezzel egy időben és részben ezzel összefüggésben a hazai mélyművelésű szénbányák bezártak.

Az erdészet az addigi bányászati célú fatermékekkel is megnövelt ún. sarangolt keménylombos választékainak (cca. 2 600 000 m³) nem tudott megfelelő piacot találni, több fő tevékenységként erdőgazdálkodásból élő cég is nagyon nehéz helyzetbe került.

A probléma megoldására tanulmányok sora született a sarangolt választékok papíripari, forgácsoló, energetikai stb. hasznosítása lehetőségéről. Ezek, tekintve a keménylombos fajok magas lignintartalmát, a jó minőségű cellulóz alacsony világpiaci árát, általában az energetikai célú hasznosítást tartották az előnyösebb felhasználási területnek, azzal a kritériummal, hogy a fából előállított energia komfortfokozata érje el a vezeték gáz, illetve elektromos energia komfortfokozatát.

Sajnos a hazai energiaipart ekkor még nem érdekelte a faalapanyag. A túlélés érdekében erdőgazdaságaink a roppant anyagpazarló és környezetterhelő boksa-

faszenítés; illetve nyomottárú-export irányába kényszerültek elmozdulni.

Gyökeres változást csak az EU csatlakozás közeledése, az újratermelhető energiahordozók előtérbe kerülése, azaz néhány erőmű fatüzelésre átalátása jelentett (jelenti). (Magyarországon jelenleg a megújuló energiaforrás 3,5 %-os, ezt 2010-ig kormányhatározat alapján 5-6 %-ra kell emelni. Ugyanez időszak alatt az EU-ban a cél 12 %.) A tüzifa szempontjából kínálati piac költségkövető áremelkedés mellett keresleti piaccá vált, melyet a még mindig fával fűtő, kevésbé tehető lakosság felháborodása kísér. A felháborodás emberileg érthető, de a tüzifa-áremelkedés még mindig alatta maradt az általános árnövekedésnek. Ugyanis, amennyiben 1990-et vesszük kiindulási időpontnak (ekkor kezdődtek a gondok a sarangolt választékok elhelyezése körül), a fogyasztói árnövekedés napjainkig (a KSH adatai szerint) a 8-szorosára emelkedett. 1990-ben a közbenső rakodói tüzifaár 1200,- Ft/m³ + áfa volt. Azóta a tüzifaárak sehol sem emelkedtek 8-szorosukra.

Ugyanakkor az erdőgazdálkodóknak az áremeléssel mértéktartónak célszerű maradniuk, a tüzifa árrugalmassága, éppen helyettesíthetősége miatt kicsi.

Amennyiben a lakosság az áremelkedés miatt teljes mértékben elfordul e fűtési módtól, úgy a tüzifaárakat a jövőben gyakorlatilag az erőművek alakíthatják.

Az üzemlátogatáson a résztvevőket a Hőerőmű alapanyag-ellátásáért felelős projektigazgatója *dr. Ávéd István* kö-

szöntötte. Ő tartotta az alábbi kivonatos ismertetést, majd vezetésével történt a helyszínek megtekintése.

Ismeretes, hogy az erőmű a Borsodi Szénbányák mélyműveléssel kitermelt barnaszenére települt. Eredetileg 10 kazán és 6 turbina került beépítésre, melyek maximális teljesítménye 200 MW volt, úgyhogy, néhány kazán már akkor is kizárólag a városi távfűtést szolgálta, tehát elektromos energiát nem termelt.

Az Erőművet a 90-es évek elején privatizálták, az új tulajdonos az alapanyagot biztosító bányákat is megvásárolta. A mélyművelés gazdaságtalansága miatt a bányákat sorra bezárták. (A tanulmányút óta az utolsó hazai mélyművelésű bánya, Lyukóbánya bezárásáról (bérbeadásáról) is döntött az AES, pillanatnyilag egy KFT végez szénkitermelést.

Az erőmű szagárdájának (saját szavukkal élve) előre kellett menekülniük, akkor határoztak az újratermelő (termelhető) energiahordozókkal történő áramtermelésről.

Az első ütemben egy kazánt (30 M Watt) állították át fatüzelésre. Ennek alapanyag-igénye cca. 200 ezer m³ tüzifa. A legnagyobb beszállító az Észak-erdő Rt. és az Egererdő Rt. Egy további kazánban fűrészipari hulladékkal, energifűvel, nyesedékkel és más vegyes tüzelőanyaggal fűtenek.

Egy távhőszolgáltatói kazán marad széntüzelésű, ebben Lyukóbánya bezárása után valószínűleg külszíni fejtésből származó lignitet égetnek majd.

Az átállás költségeit saját tőkéből